

Anna Czapla

Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II

OBRAZ DAWNEGO POWIATU HUSIATYŃSKIEGO W ŚWIETLE NAZW MIEJSCOWOŚCI

The Picture of the Old Husiatyn District in the Light of Places Names

ABSTRACT: Onomastic Picture of the Husiatyn District in the Podolian Voivodeship of the First Polish-Lithuanian Commonwealth. The Husiatyn District with the western part of Podolia were joined to Poland in the 14th century, to which it belonged intermittently until the end of World War II. The purpose of the article is a semantic and structural analysis of the area's place names, on the basis of which emerges a linguistic picture of the Husiatyn District. The most numerous group of physiographic names describes its natural properties – the richness of its rivers and lakes, the animals living there, forested places, numerous undulations and plateaus. Also, ethnic names indirectly refer to the nature of the land itself, whereas cultural names describe the district due to the properties acquired as a result of human activity. The most recent layer are the ideological names created during communism. Older cultural names inform of settlement forms, defensive places, places related to the economy. Renewed and diminutive names depend on the new settlements being built in the area. Among the names of places derived from personal names, the most numerous group are patronymic names, which are based on eastern or neutral names, just as with the possessive.

KEYWORDS: onomastics, names of places, Husiatyn District, language picture of Podolia

Wstęp

1. Naturalny, przemysłowy i społeczny obraz powiatu

Dawny powiat husiatyński w granicach II Rzeczypospolitej leżał na granicy rosyjskiej, na północy sąsiedował z powiatem skałackim i trembowelskim leżącymi w województwie ruskim, w ziemi halickiej. Na zachodzie graniczył z czortkowskim położonym podobnie jak trembowelski i skałacki. Na południu przylegał do powiatu borszczowskiego, natomiast na wschodzie sąsiedował z powiatem kamienieckim w guberni podolskiej (zabór rosyjski). Powierzchnia wyżyny podolskiej, na której znajdował się powiat husiatyński, wyżłobiona była jarami potoków i podzielona na liczne części. Teren, o którym mowa, należał do dorzecza Dniestru za pośrednictwem Seretu,

Niczławy i Zbrucza. Znaczniejsze wyniosłości znajdowały się w jego zachodniej stronie, a las obejmował 20% całego obszaru¹.

Przemysł w powiecie husiatyńskim był nieznaczny. Wyrabiano wyroby tekstylne, wapno, mydło, piwo, pędzono gorzałkę i trudniono się garncarstwem². Gleba na jego obszarze była pszenna, więc uprawiano: pszenicę, żyto, jęczmień, kukurydzę, grykę, rośliny strączkowe, len, tytoń, buraki cukrowe, kartofle, kapustę, rośliny pastewne³. Hodowano bydło, bydło rogate, konie, owce i świnie. Handel był nieznaczny, przynajmniej do czasu powstania w Husiatynie komory celnej. Kolej żelazną mającą połączyć powiat husiatyński ze Stanisławowem rozpoczęto budować w 1882 roku. Między gminami były 4 miejskie: miasto Husiatyn, miasteczka: Chorostków, Kopeczyńce, Probużna, pozostałe wiejskie. W 1868 r. było 66 320 mieszkańców, a w 1880 r. 77 791, w tym rzymskich katolików – 19 293, grekokatolików – 46 182, żydów – 12 286⁴.

2. Rys historyczny miasta i okolic

Husiatyn był prywatnym miastem szlacheckim lokowanym w 1552 r. i położonym w XVI w. w województwie podolskim⁵. Pierwotnie był wsią należącą do dóbr królewskich, którą w XV w. dzierżawili Kierdejowie⁶. W 1536 r. królowa Bona oddała ją Janowi Świerczowi z Olchowic w zamian za posiadłości w okolicach Baru. W 1559 r. nowy właściciel uzyskał dla Husiatyna magdeburskie prawa miejskie z przywilejem na trzy doroczne jarmarki. Świercz wznosił także nad Zbruczem drewniany zamek⁷. W II połowie XVI wieku Husiatyn wraz z okolicznymi dobrami przeszedł w ręce Strusiów, a od nich do Kalinowskich, którzy ufundowali klasztor bernardynów. W 1630 r. wzniesiono murowany zamek, a umocnienia obronne otoczyły całe miasto⁸.

W 1648 r. na Husiatyn napadli Kozacy, ale w dwa lata później miasto zdołało się przed nimi obronić. Zamek i miasto wytrzymały również kolejne oblężenia: kozackotatarskie w 1653 r. oraz moskiewskie w 1655 r. Wojny i kolejne najazdy zmusiły bernardynów do opuszczenia miasta w 1660 r. W wyniku traktatu w Buczaczu w 1672 r. Husiatyn znalazł się w granicach Turcji i dopiero po odsieczy wiedeńskiej powrócił do Rzeczypospolitej. Po uspokojeniu sytuacji politycznej w 1690 r. do Husiatyna powrócili bernardyni, którzy rozpoczęli odbudowę zniszczonej świątyni i klasz-

¹ *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 3, red. F. Sulimierski, B. Chlebowski, W. Walewski, Warszawa 1882, s. 224.

² Tamże, s. 225.

³ *Na styku kultur i narodów. Galicyjskie miasta i miasteczka w józefińskim katastrze gruntowym*, t. 2: *Husiatyn i Tarnopol*, oprac. V. Dolinovskyj, Kraków 2018, s. 30.

⁴ *Słownik geograficzny...*, s. 225.

⁵ Z. Guldon, J. Wijaczka, *Skupiska i gminy żydowskie w Polsce do końca XVI wieku*, „Czasy Nowożytne” 2008, t. 21, s. 165.

⁶ G. Rąkowski, *Podole. Przewodnik krajoznawczo-turystyczny po Ukrainie Zachodniej*, cz. 2, Pruszków 2006, s. 220.

⁷ J. Tokarski, *Ilustrowany przewodnik po zabytkach kultury na Ukrainie*, t. 2, Warszawa 2001, s. 67.

⁸ G. Rąkowski, *Podole. Przewodnik krajoznawczo-turystyczny po Ukrainie Zachodniej...*, s. 220.

toru. Na początku XVIII wieku dobra husiatyńskie należały do Heleny z Kalinowskich i jej męża Jakuba Morsztyna, którzy potem zapisali je Potockim.

Po rozbiorach miasto rozdzieliła granica państwowa. Rosyjska część Husiatyna, położona na wschodnim brzegu Zbrucza, stała się zwykłą wsią, natomiast główna część ze wszystkimi najważniejszymi budowlami przypadła Austrii i zachowała status miasta. Zresztą podobny los podzieliły wraz z miastem powiatowym inne wsie leżące tuż nad Zbruczem, choćby Siekierzyńce czy Zielona. W 1788 r. dekretem władz austriackich zlikwidowano klasztor bernardynów, a świątynia klasztorna stała się kościołem parafialnym. Około 1790 r. dobra husiatyńskie przeszły do Zabielskich, a w 1841 r. w posiadanie Gołuchowskich. W XIX w. Husiatyn rozwijał się pomyślnie dzięki istnieniu komory celnej i handlowi z Rosją. Po austriackiej reformie administracyjnej w 1867 r. miasto stało się siedzibą powiatu⁹. W 1872 r. husiatyński handel przeżył załamanie na skutek budowy linii kolejowej z Tarnopola do Podwołoczysk, na którą przeniósł się główny ruch graniczny. Sytuację ekonomiczną miasta poprawiło wybudowanie kolei z Kopyczyniec przez Husiatyn do Gródka Podolskiego. W II połowie XIX wieku właścicielami byli Gołuchowscy, którzy zrujnowany zamek w centrum Husiatyna sprzedali miejscowemu chasydzkiemu cadykowi. Nowy właściciel na jego miejscu wznosił rezydencję i synagogę. Na początku XX w. Husiatyn liczył ponad 6 tys. mieszkańców, z czego dwie trzecie stanowili Żydzi. W latach 1903-1905 syn Adama, hrabia Agenor Gołuchowski, junior, wznosił nowy eklektyczny pałac w położonym za miastem lasku Grabnik¹⁰, który z czasem zmieniono na park krajobrazowy. Siedziby Gołuchowskich, rezydencja cadyka oraz wiele innych zabudowań w mieście uległo zniszczeniu podczas zaciętych walk na linii Zbrucza toczonych podczas I wojny światowej, wojny polsko-ukraińskiej w 1919 r. oraz wojny polsko-bolszewickiej w 1920 r. Powiat husiatyński istniał do 1925 r., następnie rolę stolicy powiatu przejęły Kopyczyńce.

W okresie międzywojennym miasto leżało na granicy Polski i ZSSR, ale ze względu na brak mostów nie miało żadnej komunikacji ze wschodnim sąsiadem. Zniszczenia wojenne i utrata rangi powiatu spowodowały spadek liczby ludności do 3 tysięcy. 17 września 1939 r. Husiatyn był jedną z pierwszych miejscowości na terenie Polski zajętych przez Armię Czerwoną¹¹. W 1940 r. władze radzieckie umieściły w nim stolicę rejonu, a od 1980 r. miasto uzyskało prawa uzdrowiska¹². Do r. 2020 pozostawał stolicą rejonu husiatyńskiego, ale w nieco zmienionym i powiększonym kształcie, niż ten przedstawiony w artykule.

⁹ Tamże, s. 221.

¹⁰ *Na styku...*, s. 29.

¹¹ G. Rąkowski, *Podole. Przewodnik krajoznawczo-turystyczny po Ukrainie Zachodniej...*, s. 222.

¹² Tamże.

Słownik nazw

Słownik uwzględnia listę nazw miejscowości z przestrzeni określanej jako powiat husiatyński w województwie tarnopolskim w Rzeczypospolitej Polskiej, który w znacznej mierze nie odpowiada dzisiejszemu (współcześnie niektóre z miejscowości znajdują się w obrębie powiatów: czortkowskiego i trembowelskiego). Obejmuje 62 punkty osadnicze określane przez 68 nazw. Onimy prezentowane są w porządku alfabetycznym, poddane zostały analizie semantycznej i strukturalnej. Interpretacje innych autorów (Mychajła Chudasza¹³, Teresy Pluskoty¹⁴, Dmytra Buczki i Wiry Kotowycz¹⁵, Jana Zaleskiego¹⁶) podawane są w sytuacji analiz rozbieżnych z tu prezentowanymi. Niektóre z nazw znalazły się w monografii o ziemi halickiej¹⁷.

Celem artykułu było zrekonstruowanie obrazu onomastycznego powiatu husiatyńskiego na podstawie nazw miejscowości w nim położonych – naturalnego jak też związanego z działalnością człowieka na jego obszarze oraz etnicznego. Cel artykułu został osiągnięty w wyniku przeprowadzonej semantycznej, formalnej i genetycznojęzykowej analizy nazw. Dodatkowo metoda statystyczna ujawniła rolę onomastyki jako narzędzia służącego do weryfikacji ustaleń osadniczo-etnicznych.

1. **Bednarówka**, wieś, 297 rzym. (p. Sidorów), 515 grek. (p. na miejscu) SG 1, 124: *Bednarówka* XVI w. Jabł; *Bednarówka* 1880 SG 1, 124; **Боднарівка** 1973 IstT 249 – : pol. *Bednarz* Cieślík 18 (ukr. *Боднар* Red 46), ta od pol. **bednar* // *bednarz* ‘rzemieślnik wyrabiający beczki’ BrSE 19 (ukr. *боднар*). N. dżerż.
2. **Bosyry**, następnie *Weresnewe*, od 1993 r. *Bosyry*, wieś współcześnie w pow. czort., lud. rzym. – 61 (p. Skała), grek. – 482 (p. na miejscu) SG 1, 342: *Bosyry* XVI w. Jabł; *Bosyry* 1880 SG 1, 342; **Вересневе** (do 1964 r. **Босири**) 1973 IstT 575 – : ukr. **Bosyr*, por. *босирка* ‘wróżka’ ESUM t. 1, s. 237. N. rod. Zal, s. 14: niej. Kolejno *Weresnewe* od ukr. *вересень* (pol. *wrzesień*). N. kult.
3. **Celejów**, wieś, lud. rzym. 62 (p. Koreczyńce), grek. 583 (p. na miejscu) SG 1, 532: *de Czeleyow* 1458 AGZ 12, 259; *Celejow* Jabł XVI w.; *Celejów* 1880 SG 1, 532; *Celejów* 1938 Skor 216; **Целіїв** 1973 IstT 250 – : pol. *Celej* SNazw 2, 23, ta od pol. *cel* Cieślík 25, daw. *cyl*, z niem. *ziel* BorSE, s. 53. N. dżerż. ChudU, s. 221-222: od skrócenia nazw typu *Селиславь*.

¹³ M.Л. Худаш, М.О. Демчук, *Походження українських прикарпатських назв населених пунктів (відантропонімії утворення)*, Київ 1991.

¹⁴ T. Pluskota, *Nazwy miejscowe ziem ruskich Rzeczypospolitej XVI-XVIII w. Toponimia Ukrainy i pogranicza polsko-ukraińskiego*, Bydgoszcz 1998.

¹⁵ Д.Г. Бучко, В.В. Котович, *Походження назв населених пунктів Тернопільщини*, Дрогобич 2017.

¹⁶ J. Zaleski, *Nazwy województwa tarnopolskiego*, Wrocław 1987.

¹⁷ A. Czapla, *Nazwy miejscowości historycznej ziemi halickiej*, Lublin 2018. Są to: *Celejów*, *Chłorówka*, *Chorostków*, *Czahari*, *Hadyńkowce* > *Komsomol'ske*, *Horodnica*, *Howilów Mały*, *Howilów Wielki*, *Jablonów*, *Jemeliwka*, *Karaszynce*, *Kluwińce*, *Kociubińce*, *Kopyczyńce*, *Kotówka*, *Krogulec*, *Liczkowce*, *Lisky*, *Myszkowce*, *Niżborg Nowy*, *Niżborg Stary*, *Oryszkowce*, *Peremilów*, *Postołówka*, *Rudki*, *Samoluskowce*, *Suchostaw*, *Tekłówka*, *Trybuchowce*, *Tudorów*, *Uwisła*, *Wierzchowce*, *Wyhoda*.

4. **Chłopówka**, wieś, lud. 1032 w tym rzym. 520, grek. 502 (obie p. Chorostków) SG 1, 586: *Chłopówka* Jabł XVI w.; *Chłopówka* SG 1, 586; *Chłopówka* 1938 Skor 228; *Хлопівка* 1973 IstT 249 – : pol. *Chłop*, por. *Chlopek* SSNO t. 7, 28 (ukr. **Холоп*, por. strus. *Холопов* Tur 861), ta od pol. *chłop* Sstp 1, 237 ‘rusticus i gnobilis’ oraz ‘mężczyzna, vir’ (ukr. *холоп*). N. dzierz. Zal 22: od n. os. **Chłop* lub od *chłop*.
5. **Chorostków**, mtko, w nim zespół pałacowy PrzewP 194, lud. rzym. 1500, grek. 1890 (obie p na miejscu) SG 1, 632: *Chrosthkow* 1431 Kur 7, 335; *Chorostkow* Jabł XVI w.; *Chorostków* 1880 SG 1, 632; *Chorostków* 1938 Skor 241; *Хоростків* 1973 IstT 232 – : ukr. **Chorostko*, por. *Хоростецький* RedS 2, 1131 (pol. *Chrostek* Cieślik 27) lub ukr.* *хорост* < *хворост* SUM t. 11, s 48 (pol. *chróst* > *chrust* ‘wiklina, gąszcz’, stpol. *chrost* BrSE 185). N. fiz. lub dzierz.
6. **Czabarówka**, wieś, lud. rzym. 772 (p. Husiatyn, we wsi kościół PrzewP 226), grek. 816 (p. na miejscu) SG 1, 727: *Czabarówka* XVI Jabł; *Czabarówka* 1880 SG 1, 727; *Чабарівка* 1973 IstT 250 – : ukr. *чабарня* ‘zagroda dla owiec’, ‘chata dla pastuchów’ (pol. *owczarnia* BrSE 387). N. kult. Zal 25; BuczKot 284: n. dzierz.
7. **Czahari**, wieś: *Чазари* 1973 IstT 245 – : ukr. *чазар* ‘zarośla, krzaki’ ESUM 4, 274 (pol. *czahar* BrSE 71, pożyczka z jęz. ukr.). N. fiz.
8. **Czarnokońce Małe**, wieś, lud. rzym. 600 (p. Sidorów), grek. 2553 (p. Czarnokońce Wielkie) SG 1, 758: *Czarnokonce Ma*: XVI w. Jabł; *Czarnokońce Małe* 1880 SG 1, 758 – : n. zest. z członu ponow. od *Czarnokońce* oraz członu dem.
9. **Czarnokońce Wielkie**, wieś obecnie w pow. czort.: *Czarnokonce* XVI w. Jabł; *Czarnokońce Wielkie* 1880 SG 1, 758; *Чорнокінци* 1973 IstT 582 – : pierwotnie *Czarnokońce*, n. złożona z członu od pol. *czarny* (ukr. *чорний*) oraz pol. *koniec* (ukr. *кінець*). N. etn. oznaczająca lud. zamieszkałą w skrajnej części wsi. Kolejno z członem augm.
10. **Hadyńkowce**, wieś leży nad Niczławą PrzewP 187, od 1964 do 1991 r. *Komsomolske*, lud. rzym. 241 (p. Żabińce), grek. 840 (p. na miejscu) SG 3, 7: *vil. Hadinkowicze* 1419 Kur 7, 39; *Hadyńkowce* Jabł XVI w.; *Hadyńkowce* 1882 SG 3, 7; *Hadyńkowce* 1938 Skor 514; *Комсомольське* daw. *Гадинківці* 1973 IstT 244 – : ukr. **Hadyńka*, por. *Гадзевич* RedS 1, 179 (pol. *Gadzinka* Cieślik 38), ta od ukr. *гадинка* : *гадина* Hr 1, 263 (pol. *gadzinka* : *gadzina* ‘zwierzę jadowite’ Dor 2, 1016). N. patr. Następnie *Komsomolske* od ukr. *комсомольський* (pol. *komsomolski*). N. kult. o komunistycznym charakterze ideologicznym.
11. **Horodnica**, wieś nad Gniłą, przed II wojną światową trzecią jej część stanowili Polacy PrzewP 119, lud. 1204 w tym rzym. 516 (p. Liczkowce, we wsi kościół), grek. 694 (p. na miejscu) SG 3, 140: *Hrodnycza* 1463 AGZ 12, 292; *Horodnica* Jabł XVI w.; *Horodnica* 1882 SG 3, 140; *Horodnica* 1938 Skor 535; *Городиця* 1973 IstT 243 – : ukr. **horodna*, przymiotnik od *gorod* SUM 2, 136, jak *Dubienka* : *Dubna* w ziemi chełmskiej. N. kult. Pluskota 87: n. dzierz.
12. **Howilów Mały**, obecnie w pow. trem., p. grek. Howilów Wielki SG 3, 170: *Howilów Mały* Jabł XVI w.; *Howilówek* 1882 SG 3, 170; *Howilów Mały* 1938 Skor 539; *Малий Говилів* 1973 IstT 522. N. zest. z członu ponow. od *Howilów* oraz członu dem.

13. **Howilów Wielki**, wieś, obecnie w pow. trem., lud. grek. (p. na miejscu) SG 3, 170, rzym. (we wsi kaplica PrzewP 195): *Howyłow* 1431 Kur 7, 335; *Howilów Wielki* Jabł XVI w.; *Howilów* 1882 SG 3, 170; *Howilów Wielki* 1938 Skor 539; **Великий Говилів** 1973 IstT 522 – : ukr. **Howyło* (pol. **Gowidło*, por. kres. *Howil* SNazw 4, 167), ta od ukr. *Говеї*, ta od *Гавеї* Czuczka 147. N. dzierz. Wtórnie z członem augm.
14. **Hryńkowce**, daw. wieś, obecnie teraz część Probużnej w pow. czort., lud. grek. (p. w Probużnej) SG 3, 195: *Hryńkowce* XVI w. Jabł; *Uhryńkowce* 1881 SG 3, 195; **Гринківці** 1973 IstT 579 – : ukr. *Гринько* Red 13, ta od ukr. *Григор* (pol. Grzegorz MalecI 229). N. patr.
15. **Husiatyn**, mtko pow., odznacza się położeniem na cyplu otoczonym zakolem Zbruczka PrzewP 222, lud. rzym. 736, grek. 698 (obie p. na miejscu) SG 3, 223: *Vszyathin* 1475 AGZ 12, 379; *Husiatyn* XVI w. Jabł; *Husiatyn* 1754 AGZ 1, 145; *Husiatyn*, *Usiatyn*, *Wsiatyn*, 1882 SG 3, 223; **Гусятин** 1973 IstT 205 – : ukr. **Husiaty* (pol. **Gąsienica*), ta od ukr. *зусь* (pol. *gęś*). Forma *Usiatyn* z pominięciem nagłosowego *H-*, por. MZmet, 137. N. dzierz.
16. **Jabłonów**, wieś leżąca na skraju lasu z Rezerwatem Jabłonowskim oraz z zachowanym zespołem pałacowym PrzewP 191, miała prawa miejskie od 1553 r., ale pozostała wsią, lud. rzym. 309 (p. Kopyczyńce, we wsi kościół), grek. 1329 (p. na miejscu) SG 3, 349: *Jabłonow* Jabł XVI w.; *Jabłonów* 1881 SG 3, 349; *Jabłonów* 1938 Skor 571; **Яблонів** 1973 IstT 250 – : pol. *jabłon*, zob. MPrzem 101 // *jabłoń* (ukr. *яблуня* SUM 11, 619). N. kult. Zal 56: dzierz. lub kult.
17. **Jemeliwka**, wieś: **Ємелівка** 1973 IstT 244 – : ukr. *Ємелія* (pol. *Emilia* MalecI 359). N. dzierz.
18. **Jurkowce**, wieś: *Jurkowce*, pk Wasylkowic, 1881 SG 3, 634; **Юрківці** 1973 IstT 242 – : pol. *Jurko* MalecI 253, ta od *Jerzy* MalecI 251 (ukr. *Юрій*). N. patr.
19. **Karasyńce**, wieś, lud. 577, rzym. (p. Chorostków), grek. (p. Perewiłów) SG 3, 833: *Karasyńce* Jabł XVI w.; *Karasyńce* 1881 SG 3, 833; *Karasyńce* 1938 Skor 668; **Карашинци** 1973 IstT 232 – : pol. *Karasz* Cieślak 52 (ukr. *Карась* RedS 2, 438) lub od *karasz* BrSE 219 (ukr. *карась* SUM 4, 101). N. etn. oznaczająca mieszkańców miejsca obfitującego w karasie lub patr.
20. **Kluwińce**, wieś, lud. rzym. 365 (p. Chorostków), grek. 916 (p. na miejscu) SG 4, 171: *Kluwińce* Jabł XVI w.; *Kluwińce*, *Kluwina* albo *Kluwińce* 1883 SG 4, 171; *Kluwińce* 1938 Skor 712; **Клювинці** 1973 IstT 244 – : **Kluwina*, ta od pol. *kluc* się, *kluje* ‘wydobywać się z jaja, łęgnąć’ też o roślinach ‘wydobywać się z ziemi’ BrSE 236 (ukr. *клювати* ‘o ptakach jeść pochłaniać dziobem’ SUM 4, 192). N. etn. na oznaczenie mieszkańców miejsca określanego jako **Kluwina* o trudnym do sprecyzowania znaczeniu. Zal 68; BuczKot 135: od n. os.
21. **Kociubińce**, wieś, przed wojną skupisko Polaków PrzewP 191, lud. rzym. 514 (p. Kopyczyńce, we wsi kościół), grek. 1370 (p. na miejscu) SG 4, 232: *Kuczybynce* 1564 Żdź 18/1, 99; *Kociubińce* 1883 SG 4, 232; *Kociubińce* 1938 Skor 725; **Коцюбинці** 1973 IstT 244 – : ukr. *коцюба* ‘pogrzebacz’, również ukr. dial. ‘wół z rozłożystymi rogami’ SUM 4, 314 (pol. *kociuba* ts. również

- sporadycznie 'krowa' Rembiszewska, s. 140, z języków rus.). N. etn. określająca lud. hodującą woły.
22. **Kociubińczyki**, wieś nad Zbruczem, obecnie w pow. czort., lud. rzym. 160 (p. Skała), grek. 630 (p. Bossyry), była własnością Potockich SG 4, 232: *Kociubińczyki* XVI w. Jabł; *Kociubińczyki* 1883 SG 4, 232; **Коцюбинчики** 1973 IstT 578 – : *Kociubińce* 'wieś'. N. demkult.
 23. **Kopyczyńce**, mtko, leży nad Niczławą PrzewP 188, od 1564 r. prawa miejskie, (obie p. na miejscu), mtko było gniazdem Kopeczyńskich SG 4, 377: *Kopyczensky* 1379 AGZ 5, 20; *Copyczince* 1443 AGZ 14, 87; *Kopyczyńce* Jabł XVI w.; *Kopeczyńce*, *Kopyczyńce*, 1883 SG 4, 377; *Kopyczyńce* 1938 Skor 753; **Копичинці** 1973 IstT 222. Pierwotnie *Kopyczyńce* od ukr. *копичя* SUM 4, 281 (pol. *kopica* 'pagórek' BrSE 254). N. etn. na oznaczenie mieszkańców pagórkowatej przestrzeni. Zal 71; BuczKot: od n. os.
 24. **Kotówka**, wieś: *Kotówka* Jabł XVI w.; *Kotówka* 1891 SG 12, 280; *Kotówka* 1938 Skor 774; **Котівка** 1973 IstT 244 – : pol. *Kot* Cieślík 63 (ukr. *Kim* RedS 1, 468), ta od pol. *kot* (ukr. *ким*). N. dzierz.
 25. **Krogulec**, wieś, lud. grek. (p. na miejscu) SG 4, 680: *Krogulec* Jabł XVI w.; *Krogulec* 1883 SG 4, 680; *Krogulec* 1938 Skor 803; **Крогулець** 1973 IstT 245 – : pol. *krogulec* 'gatunek ptaka' BrSE 268 (ukr. dial. *крагулець* 'jastrząb' SUM 4, 319). N. fiz. oznaczająca miejsce przebywania jastrzębi. Zal 77: może przez n. os.
 26. **Krzyweńkie**, wieś, obecnie w pow. czort.: *Krzyweńkie* XVI w. Jabł; **Кривеньке** 1973 IstT 579 – : pol. *krzywe* (ukr. *кривий*), z suf. *-eńkie*. N. fiz. Zal 78: od n. potoku Krzyweńki.
 27. **Liczkowce**, wieś leży nad Gniłą, w XVII w. istniał tu zamek, zniszczony w walkach z Kozakami i Turkami PrzewP 117, lud. 1756, rzym. 1208 (p. na miejscu), reszta grek. (p. Trybuchowce) SG 5, 213-215: *Lyczkowce* 1564 Żdż 18/1, 97; *Liczkowce*, po rus. *Łyczkiwci*, 1884 SG 5, 213; *Liczkowce* 1938 Skor 889; **Личківці** 1973 IstT 246 – : pol. *Liczko* SNazw 5, 594 (ukr. *Личко* RedS 1, 603), ta od pol. *liczko* : *lice* > *lico* (ukr. *личко* : *лице* // *лико*). N. patr.
 28. **Lisky**, wieś: **Ліску** 1973 IstT 245 – : pol. *lasek* < *las* (ukr. *лісок*). N. fiz.
 29. **Majdan**, wieś przed wojną zamieszkała w większości przez Polaków PrzewP 173, lud. 596 w tym 308 rzym. (p. Czortków, we wsi kościół), reszta grek. (p. Tudorów) SG 5, 913: *Majdan* Jabł XVI w.; *Majdan* 1884 SG 5, 913; *Majdan* 1938 Skor 980; **Майдан** 1973 IstT 250 – : ukr. *майдан* 'miejsce, gdzie pędzą smołę i dziegieć' AGWB 9, 164 (pol. *majdan*, pożyczka z jęz. ukr. BrSE 318), por. liczne miejscowości o tym mianie w pow. tomaszowskim Koper, 71-72. N. kult. Wieś leży na śródlęśnej polanie PrzewP 172.
 30. **Mszaniec**, wieś obecnie w pow. trem., osadzona w 1555 r. SG 15/2, 360: *Mschana* 1565 SG 15/2, 360; *Mszaniec* 1902 SG 15/2, 360; **Мишанець** 1973 IstT 528 – : pol. *mszany* : *mech* L 3, 64 (ukr. *мишаний* : *мох*). N. fiz.
 31. **Myszkowce**, daw. wieś, obecnie cz. wsi Celejów, lud. rzym. 56 (p. Kopeczyńce), grek. 502 (p. Celejów) SG 6, 843: *Myszkowce* Jabł XVI w.; *Myszkowce* 1885 SG 6, 843; *Myszkowce* 1938 Skor 1098; **Мишківці** 2004

- mapaT – : pol. *Myszek* NazwPol, s. 194 (ukr. *Мишко* RedS 1, 695), ta od ukr. *Михайло* (pol. *Michał*) MalecI 21, lub pol. *Myszka* Cieślik 84 (ukr. *Мишко* RedS 1, 695), ta od pol. *myszka* (ukr. *мишка* SUM 4, 723) lub pol. *Myślabor* MalecB 98 (ukr. **Mysłybor*). N. patr.
32. **Niźborg Nowy**, od 1966 *Niźborg*, wieś, lud. rzym. 477 (p. Kopeczyńce), grek. 974 (p. na miejscu) SG 7, 168; *Niźborg Nowy* Jabł XVI w.; *Niźborg Nowy* 1886 SG 7, 168; *Niźborg Nowy* 1938 Skor 1134; **Нижбірок** daw. **Новий Нижбірок** 1973 IstT 247. N. zest. z członu ponow. od *Niźborg* < *Niźborg Stary* oraz członu chron.
33. **Niźborg Stary**, wieś, lud. rzym. 258 (p. Kopeczyńce), grek. 584 SG 7, 169; *Nyeczborok* 1564 Żdź 18/1, 99; *Niźborg Stary* 1886 SG 7, 169; *Niźborg Stary* 1938 Skor 1134; **Старий Нижбірок** 1973 IstT 249. Pierwotnie *Nieczborg*, n. złożona z członu kult. od niem. *borg* < *burg* ‘zamek’ PSNP 158 oraz członu dzierz. od niem. *Niecz* < *Nicolaus* MalecI 289 (pol. *Mikołaj*). N. dzierz.-kult. Wtórnie z członem chron. Buczkot 193; od *нижний бірок*. Zal 112: n. niej., por. ukr. *birok* ‘borek’ i *niza* ‘nizina’.
34. **Nowostawce**, wieś: *Nowostawce* XVI w. Jabł; *Nowostawce* 1886 SG 7, 289; **Новоставці** 2004 mapaT– : n. złożona z członu od pol. *nowy* (ukr. *новий*) oraz od pol. *stawać* BrSE 512 (ukr. *ставати*). N. etn. oznaczająca nowych osadników. Zal 114: od *staw*.
35. **Olchowczyk**, wieś, lud. rzym. 660, grek. 448 (obie p. Husiatyn, we wsi kościół PrzewP 226) SG 7, 449; *Olchowczyk* XVI w. Jabł; *Olchowczyk* 1886 SG 7, 449; **Вільхівчик** 1973 IstT 246 – : ukr. *вільховий* : *вільха* (pol. *olchowy* : *olcha* SW 3, 766), z suf. *-czyk*. N. fiz.
36. **Oparszczyzna**, daw. wieś, obecnie część wsi Krzyweńkie w pow. czort.: *Oparszczyzna* XVI w. Jabł; *Oparszczyzna*, część wsi Krzyweńkie, 1886 SG 7, 543; **Опарщина** 2004 mapaT – : pol. *opary* ‘para, obłok pary, mgła’, ‘woń ulatniająca się z ogrzanych cieczy’ Dor 5, 1008 (ukr. *onap* też ‘miejsce na błocie, które nigdy nie zamarza’ SUM 5, 703). N. fiz. Zal 118: za Saf od n. os. *Oparski*.
37. **Oryszkowce**, wieś, lud. rzym. 390 (p. Kopyczyńce), grek. 756 (p. na miejscu) SG 7, 608; *Oryszkowce* Jabł XVI w.; *Oryszkowce* 1744 AGZ 10, 420; *Oryszkowce* 1886 SG 7, 608; *Oryszkowce* 1938 Skor 1203; **Оришківці** 1973 IstT 247 – : ukr. *Оришко*, ta od ukr. *Орест* Czuczka 419. N. patr. Zal 118: od n. wodnej *Oryszka* lub od n. os.
38. **Peremiłów**, wieś, lud. rzym. 85 (p. Chorostków), grek. 1186 (p. na miejscu) SG 7, 958; *Przemilow* 1564 Żdź 18/1, 99; *Peremiłów* 1886 SG 7, 958; *Peremiłów* 1938 Skor 1259; **Перемилів** 1973 IstT 247 – : ukr. *peremil* ‘mielizna piaszczysta w rzece’ JuUTH 131 (pol. *przemiał*). N. fiz. ChudP 171: od n. os. *Перемиль*.
39. **Postołówka**, wieś będąca przed wojną skupiskiem pol. PrzewP 119, lud. rzym. 471 (p. Liczkowce, we wsi kościół), grek. 762 (p. na miejscu) SG 8, 851; *in villa Postholowcze* 1432 Kur 7, 357; *Postołówka* Jabł XVI w.; *Postołówka* 1887 SG 8, 851; **Постолівка** 1973 IstT 247. Pierwotnie *Postolowce* od ukr. *Постол* RedS 2, 852 (pol. *Apostoł* NazwPol 77), ta od ukr. *апостол* RedS 2, 852 (pol. *apostół*). N. patr., następnie *Postołówka* jako wariant dzierz.

40. **Probużna**, wieś obecnie w pow. czort., do II wojny światowej mtko w trzeciej części lud. pol. PrzewP 191; lud. grek. 219 (p. na miejscu), rzym. 388 (p. Żabińce, we wsi kościół) SG 9, 44; *Probużna XVI w.* Jabł; *Probużna Stara i Nowa* 1888 SG 9, 44; **Пробіжна** 1973 IstT 579 – : ukr. *пpобіж* SUM 8, 118, por. *pohon* 'wykonywanie administracyjnych poleceń pana czy starosty zamkowego, tj. rozwożenie listów, rozporządzeń' Hum, s. 15 (pol. *przebieg* BrSE 25), z mylnym pol. *u* w formie *Probużna* użytym w wyniku adideacji do *Bug*. N. kult. Zal 138: od n. wodnej Bug.
41. **Rakówka**, wieś nad Gniłą, od 1958 r. w granicach wsi Postołówka, lud. rzym 286 (p. Liczkowce), grek 537 (p. Postołówka) SG 9, 517: *Rakówka* 1888 SG 9, 517; **Ракіє Кум** 2004 mapaT – : n. złożona z członu fiz. od pol. *rak* SW 5, 469 (ukr. *пpак*) lub dzierz. od pol. *Rak* SSNO 4, 438; SEM 6, 49 (strus. *Ракъ* Tup 389) oraz członu fiz. od pol. *kąt* 'miejsce ustronne' Sstp 3, 263; Zierh 208 (ukr. *кум*). N. fiz. lub dzierz.-fiz.
42. **Rudki**, wieś: *Rudki*, wzgórze polne, na płn-wsch. od Kopeczyniec na lewym brzegu Niczławy, 1888 SG 9, 915; lub folwark w gminie Jabłonów; *Rudki* 1938 Skor 1471; **Рудку** 1973 IstT 250 – : ukr. *пpуда* 'rdzawe bagno' JuUTH 159 (pol. *ruda* 'czerwona metaliczna ziemia' L 5, 159). N. fiz., z suf. struk. *-ki*.
43. **Samoluskowce**, wieś, lud. 1000 w tym 403 rzym. (p. Liczkowce), grek. 648 (p. na miejscu) SG 10, 255: *Somoluskowicze* 1440 Kur 7, 82; *Samoluskowce* Jabł XVI w; *Samoluskowce* al. *Samoluskawce* 1889 SG 10, 255; *Samoluskowce* 1938 Skor 1508; **Самолуєкiвцi** 1973 IstT 248. N. złożona z członu pol. *sam* (ukr. *сам*) oraz członu pol. *lu-* 'o wszelkim obcinaniu' BrSE 315, por. *luskać* (ukr. *лускати* SUM 4, 558). N. etn. żartobliwa charakteryzująca zachowanie mieszkańców wobec siebie. Zal 148; ChudP 85: od n. os.
44. **Sidorów**, wieś nad Słobódką, w dokumentach nazywana mtkiem, są tu ruiny zamku Kalinowskich PrzewP 226, pierwsza wzmianka pochodzi z XIV w. IstT 248, lud. 1622 (obie p. na miejscu) SG 10, 480: *Sidorów XVI w.* Jabł; *Sidorów* 1889 SG 10, 480; **Сидорiє** 1973 IstT, 248 – : pol. *Sidor* SNazw 8, 384 (ukr. *Сидир* RedS 2, 951). N. dzierz.
45. **Siekierzyńce**, wieś położona w jarze Zbrucza PrzewP, 229, obecnie w pow. czort., lud. rzym. (p. Skała), grek. (p. Bosyry, we wsi cerkiew) SG 10, 522: *Siekierzyńce XVI w.* Jabł; *Siekierzyńce* 1889 SG 10, 522; **Сокиринцi** 1973 IstT, 575 – : pol. *Siekiera* SNazw 8, 392 (ukr. **Сокира*, por. *Сокирка* RedS 2, 989; por. strus. *Sěkira* Tup 441), ta od pol. *siekiera* 'narzędzie do rąbania' Dor 8, 209 (ukr. *сокира* Hr 4, 165). N. patr.
46. **Słobódka**, daw. wieś, już w XIX w. część Czarnokoniec Małych: *Słobódka XVI w.* Jabł; *Słobódka*, część Czarnokoniec Małych, 1889 SG 10, 806; **Слобiдка** 2004 mapaT – : pol. *słobódka* 'osada zwolniona na jakiś czas od podatku' < ukr. *слобiдка* : *слобода* < *свобода* 'wola' (pol. *świeboda* 'wola' L 5, 318). N. kult.
47. **Suchodół**, wieś, lud. rzym. 256 (p. Sidorów), grek. 624 (p. na miejscu) SG 11, 536: *Suchodół XVI w.* Jabł; *Suchodół* 1890 SG 11, 536; **Суходiл** 1973 IstT 249 – : n. złożona z członu fiz. od pol. *suchy* 'nie mokry' SW 6, 503 oraz z członu fiz. *dół* (ukr. *сухий дiл*). N. fiz.

48. **Suchostaw**, mtko założył Mikołaj Potocki w 1553 r., lud. rzym. 183 (p. Kopyczyńce), grek. 1484 (p. na miejscu) SG 11, 540: *Suchostaw* 1564 Żdź 18/1, 97; *Suchostaw* 1890 SG 11, 540; *Suchostaw* 1938 Skor 1648; **Сухостає** 2004 mapaT. N. zest. z członu fiz. od pol. *suchy* jw. oraz członu fiz. lub kult. od pol. *staw* (ukr. *стає*).
49. **Szydłowie**, wieś, lud. rzym. 242 (p. Sidorów), grek. 782 (p. na miejscu) SG 12, 99: *Szydłowie* XVI w. Jabł; *Szydłowie* 1891 SG 12, 99; **Шидлівці** 1973 IstT 248 – : pol. *Szydło* NazwPol, 265 (ukr. *Шило* RedS 2, 1201), ta od ukr. *шило* (pol. *szydło*). N. patr.
50. **Tekłówka**, wieś: *Tekłówka*, gr. d. w Kotówce, 1891 SG 12, 280; *Tekłówka*, pk Kotówki, 1938 Skor 1728; **Теклівка** 1973 IstT 244 – : pol. *Tekla* MalecI 384 (scs. *Текѡла*). N. dzież.
51. **Thusteńkie**, wieś przed II wojną światową w trzeciej części zamieszkała przez Polaków PrzewP 229, obecnie w pow. czort., nad Krzyweńkim, lud. grek. 1349 (na miejscu), rzym. 495 (p. Sidorów, we wsi kościół) SG 12, 353: *Thusteńkie* XVI w. Jabł; *Thusteńkie* al. *Thuscienko*, rus. *Tousteńkie*, 1891 SG 12, 353; **Товстенъке** 1973 IstT 580 – : pol. *thusty* (ukr. *товстий*) z suf. *-eńkie*. N. fiz.
52. **Trojanówka**, wieś, obecnie w składzie wsi Suchodół, lud. rzym. 47, grek. 107 SG 12, 482: *Trojanówka* XVI w. Jabł; *Trojanówka* 1891 SG 12, 482; **Троянівка** 2004 mapaT – : pol. *Trojan* NazwPol 276; (ukr. *Троян* RedS 2, 1071). N. dzież.
53. **Trybuchowce**, wieś, lud. rzym. 368 (p. Liczkowce), grek. 1043 (p. na miejscu) SG 12, 527: *Trybuchowce* XVI w. Jabł; *Trybuchowce* 1891 SG 12, 527; *Trybuchowce* 1938 Skor 1750; **Трибухівці** 2004 mapaT – : pol. *Trybuch* SSNO 5, 474 (ukr. **Требух*), ta od pol. *trybuch* ‘brzuch człowieka’ SW 7, 134 (ukr. *требух* ‘brzuch zwierzęcia’ BrSE 567), por. Siatkowski, s. 192, 218. N. patr.
54. **Tudorów**, wieś nad Seretem PrzewP 172, lud. rzym. 37 (p. Czortków), grek. 824 (p. na miejscu) SG 12, 607: *Tudorow* 1442 Kur 8, 204; *Tudorow* Jabł XVI w.; *Tudorów* 1891 SG 12, 607; *Tudorów* 1938 Skor 1759; **Федорівка** 1973 IstT 250 – : pol. **Tydor* // **Tudor*, por. *Todor*, ta od pol. *Teodor* (sukr. *Федоръ*, *Ходоръ*) MalecI 330. N. dzież.
55. **Uwisła**, wieś, lud. rzym. 115 (p. Chorostków), grek. 1089 (p. na miejscu) SG 12, 865: *et Wisle* 1458 AGZ 12, 259; *Uwysła* Jabł XVI w.; *Uwisła* 1891 SG 12, 865; *Uwisła* 1938 Skor 1787; **Увисла** 1973 IstT 249 – : pierwotnie *Wisła* od pol. *wisła* (ukr. *висла* ‘powódź’ JuUTH 80). N. fiz. oznaczająca miejsce często zalewane przez wodę. Wtórnie *Uwisła* z przyimkiem lok. *u*. ChudP 93: od *Убыславъ*. Zal, 173: n. niej.
56. **Wasyłkowce**, wieś, lud. rzym. 494 (p. Husiatyn), 1392 grek. (p. na miejscu) SG 13, 141: *Wassilowcze* 1441 Kur 8, 121; *Wasyłkowce* 1892 SG 13, 141; **Василківці** 1973 IstT, 242 – : ukr. *Василь* Hr 4, 549 (pol. *Bazyli* SSNO 1, 112). N. patr.
57. **Wasyłków**, wieś obecnie w pow. czort., nad Krzyweńkiem i Rudką, lud. grek. 543 (p. Krzyweńkie), rzym. 129 (p. Sidorów) SG 13, 141: *Wasilkow* XVI w. Jabł; *Wasyłków*, też *Wasyłków Mały*, 1892 SG 13, 141; **Васильків** 1973 IstT 579 – : jw. N. dzież.

58. **Wierzchowce**, wieś, lud. rzym. 197 (p. Chorostków), grek. 366 (p. Peremiłów) SG 13, 410: *Wierzchowce* Jabł XVI w.; *Wierzchowce* 1892 SG 13, 410; **Верхівци** 1973 IstT 247 – : pol. *wierzch* (ukr. *верх*). N. etn. oznaczająca mieszkańców wysoko (na wierzchu) ulokowanych. Zal 178: od n. os.
59. **Wola Czarnokonecka**, wieś obecnie w pow. czort.: *Wola Czarnokonecka* XVI w. Jabł; **Чорнокінецька Воля** 1973 IstT 581 – : n. zest. z członu kult. od pol. *wola* ‘osada wolna na czas od podatków’ L 6, 379; SW 7, 686 (ukr. *воля*, pożyczka z jęz. pol. zamiast ukr. *слобода* Hr 4, 152) oraz członu lok. od *Czarnokońce*.
60. **Wyhoda**, wieś: **Вугода** 1973 IstT, 244 – : pol. *wygoda* (ukr. *вигода* SUM 1, 375). N. kult. na oznaczenie osady powstałej przy karczmie. Zal 182: od *wygoda* ‘dobre warunki bytowania’.
61. **Zielona**, wieś nad Zbruczem PrzewP 229, obecnie w pow. czort., pierwsza wzmianka pochodzi z 1343 r. IstT, 243, lud. rzym. 31 (p. Sidorów), grek. 667 (p. Szydłowce) SG 14, 598: *Zielona* XVI w. Jabł; *Zielona* 1893 SG 14, 598; **Зелена** 1973 IstT 578 – : pol. *zielony* (ukr. *зелений*). N. fiz.
62. **Żabińce**, wieś nad dopływem Niczławy, lud. rzym. 285 (p. na miejscu), grek. 366 (p. Kociubińce) SG 14, 716: *Zabyncze* 1530-1542 *Ždž* 20, 162; *Żabińce* 1893 SG 14, 715; **Жабунці** 2004 mapaT – : pol. *żaba* (ukr. *жаба*) lub pol. *Żaba* (ukr. *Жаба* Tup 143). N. etn. lub patr.

Obraz onomastyczny powiatu husiatyńskiego

1. Chronologia onimów

Najstarszymi osadami powiatu są te, które na kartach historii pojawiły się w XIV w.: *Chorostków*, *Jablonów*, *Kopyczyńce*, *Zielona* – 4. Kolejnych 12 pojawia się w XV w.: *Celejów*, *Czarnokońce*, *Hadyńkowce*, *Horodnica*, *Howilów*, *Husiatyn*, *Postołówka*, *Samoluskowce*, *Trybuchowce*, *Tudorów*, *Uwisła*, *Wasyłkowce*, a 39 czyli znakomita większość punktów osadniczych, wzmiankowana jest od XVI w.: *Bednarówka*, *Bosyry*, *Chłopówka*, *Czabarówka*, *Czarnokońce Małe*, *Czarnokońce Wielkie*, *Howilów Mały*, *Howilów Wielki*, *Hryńkowce*, *Karaszyńce*, *Kluwińce*, *Kociubińce*, *Kociubińczyki*, *Kotówka*, *Krogulec*, *Krzyweńkie*, *Liczkowce*, *Majdan*, *Mszaniec*, *Myszkowce*, *Niźborg*, *Niźborg Nowy*, *Niźborg Stary*, *Nowostawce*, *Olchowczyk*, *Oparszczyzna*, *Oryszkowce*, *Peremiłów*, *Probużna*, *Sidorów*, *Siekierzyńce*, *Słobódka*, *Suchostaw*, *Szydłowce*, *Thusteńkie*, *Trojanówka*, *Wasyłków*, *Wierzchowce*, *Wola Czarnokonecka* oraz *Żabińce*. Ta znacząca ilość osad powstałych się dopiero w XVI w. pokazuje późne zasiedlenie tych ziem spowodowane częstymi najazdami. W wiekach XVII i XVIII nie pojawiła się ani jedna nowa osada. W wieku XIX wyłania się jeszcze kolejnych 6 – *Jurkowce*, *Probużna Nowa*, *Probużna Stara*, *Rakówką*, *Rudki*, *Tekłówka*. W XX w. z okresu po II wojnie światowej pochodzi jedynie 6 nazw: *Czahary*, *Jemeliwka*, *Lisky*, *Wyhoda*, z czego dwie jako zmienione oznaczenie już istniejących wsi: *Komsomolske* (daw. *Hadyńkowce*), *Weresnewe* (daw. *Bosyry*).

2. Pejzaż onomastyczny powiatu

Niektóre z osad w ciągu dziejów zmieniły swój status, głównie ulegając degradacji, tj. (tu przyczyna jest obiektywna) dawna wieś Hryńkowce, obecnie stanowi część Probużnej. Podobnie Słobódka już w XIX wieku znalazła się w granicach wsi Czarnokońce Małe. Myszkwowce dawniej wieś, obecnie są częścią wsi Celejów. Rakówka, dawna wieś, obecnie znajduje się w granicach wsi Postołówka. Sidorów przed wiekami miasteczko, współcześnie posiada status wsi. Zdarzał się również proces odwrotny, czyli uzyskanie przez osadę statusu samodzielnej jednostki administracyjnej, np. Tekłówka, dawniej grupa domów w Kotówce, obecnie wieś, podobnie jak Jurkowce, dawny przysiółek Wasylkowic. Ten proces dotyczy już czasów powojennych. Najliczniejszą grupę spośród wszystkich onimów powiatu husiatyńskiego stanowią nazwy kulturowe – 19 (*Czabarówka*, XVI; *Czarnikońce Małe*, XVI; *Czarnokońce Wielkie*, XIX; *Hadyńkowce* > *Komsomolskie*, XX; *Horodnica*, XV; *Howilów Mały*, XVI; *Howilów Wielki*, XVI; *Jabłonów*, XVI; *Kociubińczyki*, XVI; *Majdan*, XVI; *Nizborg Nowy*, XVI; *Nizborg Stary*, XIX; *Nizborg* (dzierż.-kult.), XVI; *Probużna*, XVI; *Probużna Nowa*, XIX; *Probużna Stara*, XIX; *Słobódka*, XVI; *Bosyry* > *Weres-*

newe, XX; *Wola Czarnokonecka*, XVI; *Wyhoda*, XX), następnie licznie prezentują się nazwy fizjograficzne – 15 (*Chorostków*, XV; *Czahary*, XX; *Krogulec*, XVI; *Lisky*, XX; *Mszaniec*, XVI; *Olchowczyk*, XVI; *Oparszczyzna*, XVI; *Peremiłów*, XVI; *Rakówką*, XIX; *Rudki*, XIX; *Suchodół*, XVI; *Suchostaw*, XVI; *Thusteńkie*, XVI; *Uwisła*, XV; *Zielona*, XVI), kolejno dzierżawcze – 14 (*Bednarówka*, XVI; *Celejów*, XV; *Chłopówka*, XVI; *Husiatyn*, XV; *Jemeliwka*, XX; *Jurkowce*, XIX; *Kotówka*, XVI; *Niżborg* [dzierz.-kult.], XVI; *Postołówka*, XV; *Sidorów*, XVI; *Tekłówka*, XIX; *Trojanówka*, XVI; *Tudorów*, XV; *Wasyłków*, XVI), patronimiczne – 9 (*Hadyńkowce*, XV; *Hryńkowce*, XVI; *Liczkowce*, XVI; *Myszkowce*, XVI; *Oryszkowce*, XVI; *Siekierzyńce*, XVI; *Szydłowce*, XVI; *Trybuchowce*, XVI; *Wasyłkowce*, XV) oraz etniczne – 9 (*Czarnokońce*, XVI; *Karaszyńce*, XVI; *Kluwińce*, XVI; *Kociubińce*, XVI; *Kopyczyńce*, XIV; *Nowostawce*, XVI; *Samoluskowce*, XV; *Wierzchowce*, XVI; *Żabińce*, XVI) i rodowa – 1 (*Bosyry*, XVI).

Toponimiczny pejzaż powiatu, jego właściwości naturalne przedstawiają przede wszystkim nazwy fizjograficzne. Nazwy etniczne, stanowiące wprawdzie odrębną grupę semantyczną, opisującą przede wszystkim ludność zamieszkującą daną okolicę, pośrednio również odnoszą się do samej krainy. Dlatego w charakterystyce powiatu husiatyńskiego nazwy etniczne pojawią się albo obok mian fizjograficznych, gdy przedstawiają ludność zamieszkałą na charakterystycznym terenie, albo obok kulturowych, gdy oznaczają ludność o specyficznym zajęciu (poza nazwami *Czarnokońce*, XV, *Samoluskowce*, XV o charakterze żartobliwym oraz onimem *Kluwińce*, XVI, pochodzącym prawdopodobnie od nazwy terenowej).

O bogactwie rzek informują nas onimy: *Peremiłów*, XVI, *Uwisła*, XV, o miejscach zalesionych, przepychu roślinności: *Chorostków*, XIV, *Czahary*, XX, *Lisky*, XX, *Mszaniec*, XVI, *Olchowczyk*, XVI, *Zielona*, XIV, o przestrzeniach podmokłych informują następujące onimy: *Oparszczyzna*, XVI, *Rudki*, XIX, o żyjących na danym obszarze zwierzętach mówią nazwy: *Karaszyńce*, XVI, *Krogulec*, XVI, *Rakówką*, XIX; *Zabińce*, XVI. Powiat husiatyński, jak i całe Podole, charakteryzuje się licznymi krzywiznami i wysoczyznami, co potwierdzają nazwy: *Kopyczyńce*, XVI, *Krzyweńkie*, XVI, *Wierzchowce*, XVI oraz miejscem o łatwym dostępie – *Probuźna*, XVI. Istnieją tu przede wszystkim okolice o urodzajnej glebie – *Thusteńkie*, XVI, dlatego też wyróżniające są miejsca suche – *Suchodół*, XVI, *Suchostaw*, XVI.

Nazwy charakteryzujące powiat ze względu na jego właściwości nabyte w wyniku działalności człowieka to głównie nazwy kulturowe. Potwierdza się stereotypowy obraz tych ziem, gdzie gospodarstwo rolne stanowi główny przedmiot zajęcia jego mieszkańców, a wieś to podstawowa forma osadnicza – *Nowostawce*, XVI, *Słobódka*, XVI, *Wola Czarnokonecka*, XVI. Podole od dawien dawna uważane było za spichlerz Polski, a nawet Europy. Już w XVI w. Gwagnin pisze, że kraj ten tak urodzajny i obfity we wszystko, że dostatecznie tylko rzucić ziarno, aby odnieść stokrotny pożytek. Pola i łąki miały być tak urodzajne, że w trawach zaledwie można było zobaczyć rogi podolskiego wołu¹⁸. Wyborna gleba, przy sprzyjających warunkach klimatycznych,

¹⁸ *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 8..., s. 446.

obficie odpłacała trudy rolnika, co obrazują nazwy związane ze zwierzętami – *Czabarówka*, XVI, *Kociubińce*, XVI, uprawianymi roślinami – *Jabłonów*, XIV. Onimy pokazują też dodatkowe zajęcie – pędzenie smoły i terpentyny – *Majdan*, XVI, oraz czas wolny poświęcony zabawie – *Wyhoda*, XX

Późne stosunkowo zaludnienie tych okolic, wystawionych na ciągłe najazdy tatarskie i wołoskie ma swoje potwierdzenie w nazwach o charakterze obronnym – *Horodnica*, XV, *Niżborg* (dzierżawczo-kulturowa), XVI. Podobnie z efektami najazdów ma związek nazwa *Nowostawce* oznaczająca ludność nowoosiadłą. Zapewne wieś o innej nazwie została zniszczona, a ta dała początek nowej osadzie.

Zależne od przybywania osad w powiecie są nazwy ponowione z członem / elementem deminutywnym: *Czarnokońce Małe*, XVI; *Howiłów Mały*, XVI; *Kociubińczyki*, XVI, z członem augmentatywnym: *Czarnokońce Wielkie*, XVI; *Howiłów Wielki*, XVI; z członem chronologizującym: *Niżborg Nowy*, XVI, *Niżborg Stary*, XVI; *Probużna Stara*, XIX i *Probużna Nowa*, XIX.

Najmłodszą warstwę nazw kulturowych stanowią nazwy ideologiczne powstałe w wyniku pozbywania się wcześniejszych już w czasach powojennych. *Hadyńkowce* XV, przemianowano na *Komsomolske*, XX, promując wartości panującego systemu oraz *Bosyry* XVI, na *Weresnewe*, XX.

4. Obraz etniczny powiatu

Nazwy odosobowe: dzierżawcze, patronimiczne i rodowe potwierdzają ruski charakter tych ziem. Ich podstawą są głównie imiona o charakterze wschodniosłowiańskim: *Bosyry*, XVI; *Hadyńkowce* > *Komsomolske*, XV; *Howiłów* > *Howiłów Wielki*, XV; *Hryńkowce*, XVI; *Husiatyn*, XV; *Jemeliwka*, XX; *Niżborg*, XVI; *Oryszkowce*, XVI; *Postołowce* > *Postołówka*, XV; *Sidorów*, XVI; *Wasyłkowce*, XV; *Wasyłków*, XVI; z podstawą polską – *Celejów*, XV; *Trojanówka*, XVI; *Tudorów*, XV; i neutralną – *Bednarówka*, XVI; *Chłopówka*, XVI; *Kotówka*, XVI; *Jurkowce*, XIX; *Liczkowce*, XVI; *Myszkowce*, XVI; *Siekierzyńce*, XVI; *Szydłowce*, XVI; *Trybuchowce*, XV; *Teklówka*, XIX. Jeśli uwzględnić nie tylko podstawy tych onimów odosobowych, a również formanty je tworzące, za nazwy ukraińskie trzeba by uznać wszystkie z sufiksem *-ce*, tym samym zwiększając ich zbiór o *Jurkowce*, XIX; *Liczkowce*, XVI; *Myszkowce*, XVI; *Siekierzyńce*, XVI; *Szydłowce*, XVI; *Trybuchowce*, XV. Łącznie 18 nazw tj. 29%.

Wśród pozostałych nazw (nieodosobowych) nazwy ukraińskie również przeważają – 23 onimy tj. 37% (*Chorostków*, XIV, *Czabarówka*, XVI, *Czahary*, XX, *Czarnokońce*, XV, *Czarnokońce Małe*, XVI; *Czarnokońce Wielkie*, XVI; *Horodnica*, XV; *Karaszyńce*, XVI; *Kluwińce*, XVI; *Kociubińce*, XVI; *Kociubińczyki*, XVI; *Kopyczyńce*, XIV; *Lisky*, XX; *Majdan*, XVI; *Nowostawce*, XVI; *Peremiłów*, XVI; *Probużna*, XVI; *Samołuskowce*, XV; *Słobódka*, XVI; *Weresnewe* < *Bosyry*, XX; *Wierzchowce*, XVI; *Wyhoda*, XX; *Żabińce*, XVI). Ilość nazw neutralnych (*Jabłonów*, XVI; *Krogulec*, XVI; *Krzyweńskie*, XVI; *Mszaniec*, XVI; *Olchowczyk*, XVI; *Oparszczyzna*, XVI; *Rakówką*, XIX; *Rudki*, XIX; *Suchodół*, XVI; *Suchostaw*, XVI; *Thusteńskie*, XVI; *Uwisła*, XV; *Zielona*,

XVI) to 13 nazw (19%) i 2 polskie (3,2%) – *Celejów*, XV; *Wola Czarnokonecka*, XVI. Za nazwę hybrydową uznać należy *Niżborg*, XVI, gdyż łączy cechy ruską z niemiecką.

Nieznacznym odsetkiem nazw z cechami polskimi, czy nawet neutralnymi nie odzwierciedla danych pozajęzykowych, które informują nas w liczbach o obecności Polaków // rzymskich katolików // kościołów obrządku łacińskiego w poszczególnych punktach osadniczych powiatu husiatyńskiego, czy całego Podola. Przed wojną znaczne skupiska Polaków żyły w Bednarówce, Chłopówce, Chorostkowie, Czabarówce, Horodnicy, Kociubińcach, Liczkowcach, Majdanie, Niżborgu, Olchowczyku, Oryszkowcach, Postołówce, Probużnej, Samołuśkowcach, Tłusteńkiem.

Skróty

augm. – augmentatywny
 chron. – chronologizujący
 czort. – czortkowski
 d. – dom
 daw. – dawny
 dem. – deminutywny
 dzież. – dzierzawczy
 etn. – etniczny
 fiz. – fizjograficzny
 gr. – grupa
 grek. – greckokatolicki
 jw. – jak wyżej
 kres. – kresowy
 kult. – kulturowy
 lok. – lokalizujący
 lud. – ludność
 mtko – miasteczko
 n. – nazwa
 niej. – niejasny

niem. – niemiecki
 os. – osobowy
 p. – parafia
 patr. – patronimiczny
 pol. – polski
 ponow. – ponowiony
 por. – porównaj
 pow. – powiat
 r. – rok
 ros. – rosyjski
 rzym. – rzymskokatolicki
 struk. – strukturalny
 strus – staroruski
 suf. – sufiks
 trem. – trembowelski
 ukr. – ukraiński
 w. – wiek
 zest. – zestawiony

AGZ *Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z Archiwum tzw. Bernardyńskiego we Lwowie*, red. Hejnosz W., Tatomir L., Liske, F. K., Prochaska, A., t. 1-24, Lwów 1868-1931.

AGWB *Atlas gwar wschodniosłowiańskich Białostoczczyzny*, t. 1-10, Warszawa 1980-2012.

BrSE Brückner A., *Słownik etymologiczny języka polskiego*, Warszawa 1957.

BuczKot Бучко Д.Г., Котович В.В., *Походження назв населених пунктів Тернопільщини*, Дрогобич 2017.

ChudP Худаш М.Л., Демчук М.О., *Походження українських прикарпатських назв населених пунктів (відантропонімі утворення)*, Київ 1991.

ChudU Худаш М.Л., *Українські карпатські і прикарпатські назви населених пунктів (утворення від слов'янських автохтонних відкомполітичних скорочених особових власних імен)*, Київ 1995.

CzaplaZH Czapla A., *Nazwy miejscowości historycznej ziemi halickiej*, Lublin 2018.

Czuczka Чучка П.П., *Прізвища закарпатських українців. Історико-етимологічний словник*, Львів 2005.

Dolinovskij *Na styku kultur i narodów. Galicyjskie miasta i miasteczka w józefińskim katastrze gruntowym*, t. 2: *Husiatyn i Tarnopol*, oprac. Dolinovskij V., Kraków 2018.

Dor *Słownik języka polskiego*, t. 1-11, red. Doroszewski W., Warszawa 1958-1969.

ESUM Мельничук О.С., *Етимологічний словник української мови*, Т. 1-2, Київ 1982-1985.

Guldon Guldon Z., Wijaczka J., *Skupiska i gminy żydowskie w Polsce do końca XVI wieku*, „Czasy Nowożytnie” 21 (2008).

Hr *Словарь української мови*, Т. 1-4, ред. Грінченко Б.Д., Київ 1907-1909.

Hum Гумецька Л.Л., *Нариси словотворчої системи української актовної мови XIV-XV ст.*, Київ 1958.

IstT Нечай С.П., *Історія міст і сіл Української РСР, Тернопільська область*, Київ 1973.

Jabl *Atlas historyczny Rzeczypospolitej Polskiej. Epoka przełomu z w. XVI na w. XVII. Dział II: „Ziemie Ruskie Rzeczypospolitej”*, red. Jabłonowski A., Wiedeń 1899-1904.

JuUTH Jurkowski M., *Українська термінологія гидронімічна*, Wrocław 1971.

Koper Koper M., *Powiat tomaszowski w pejzażu toponimicznym pogranicza polsko-ukraińskiego*, Lublin 2021.

Kur *Zbiór dokumentów małopolskich*, wyd. Kuraś S., Sułkowska-Kuraś I., t. 1-8, Kraków 1974-1977.

MalecB Malec M., *Budowa morfologiczna staropolskich złożonych imion osobowych*, Wrocław 1971.

MalecI Malec M., *Imiona chrześcijańskie w średniowiecznej Polsce*, Kraków 1994.

mapaT *Топографічна карта. Тернопільська область*, Київ 2004.

MZmet Makarski W., *Z toponimii karpackiej historycznego obszaru polsko-ukraińskiego: Hujsko i Wujskie*, [w:] *Toponimia i oronimia*, pod red. A. Cieślukowej i B. Czopek-Korciuch, Kraków 2001, s. 137-147.

NazwPol Rymut K., *Nazwiska Polaków*, Wrocław – Warszawa – Kraków 1991.

Pluskota Pluskota T., *Nazwy miejscowe ziem ruskich Rzeczypospolitej XVI-XVIII w. Toponimia Ukrainy i pogranicza polsko-ukraińskiego*, Bydgoszcz 1998.

PrzewP Rąkowski G., *Podole. Przewodnik krajoznawczo-turystyczny po Ukrainie Zachodniej*, cz. 2, Pruszków 2006.

PSNP Chodera J., Kubica S., *Podręczny słownik niemiecko-polski*, Warszawa 1966.

Red Редько Ю.К., *Сучасні українські прізвища*, Київ 1966.

RedS Редько Ю.К., *Словник сучасних українських прізвищ*, Т. 1-2, Львів 2007.

Rembiszewska Rembiszewska D., Siatkowski J., *Pogranicze polsko-wschodniosłowiańskie. Studia wyrazowe*, część 1-2, Warszawa 2018-2021.

- Saf** Safarewiczowa H., *Nazwy miejscowe Mroczkowizna, Klimontowszczyzna*, Wrocław 1956.
- SG** *Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 1-15, red. F. Sulimierski, B. Chlebowski, W. Walewski, Warszawa 1880-1902.
- Siatkowski** Siatkowski J., *Słowiańskie nazwy części ciała w historii i dialektach*, Warszawa 2012.
- Skor** *Skorowidz miejscowości Rzeczypospolitej Polskiej z oznaczeniem terytorialnie im właściwych władz [...]*, red. T. Bystrzycki, Przemyśl – Warszawa 1931-1938.
- SNazw** *Słownik nazwisk współcześnie w Polsce używanych*, t. 1-10, red. K. Rymut, Kraków 1992-1994.
- SSNO** *Słownik staropolskich nazw osobowych*, t. 1-7, red. W. Taszycki, Wrocław 1965-1987.
- Sstp** *Słownik staropolski*, t. 1-11, red. Urbańczyk S., Wrocław – Kraków 1953-2002.
- SUM** *Словник української мови*, T. 1-11, ред. Білодід І.К., Київ 1970-1980.
- SW** *Słownik języka polskiego*, T. 1-8, red. Karłowicz J.A., Niedźwiedzki W.M., Kryński A.A., Warszawa 1907-1927.
- Tokarski** Tokarski J., *Ilustrowany przewodnik po zabytkach kultury na Ukrainie*, t. 2, Warszawa 2001.
- Туп** Тупигов Н.М., *Словарь древнерусскихъ личныхъ собственныхъ именъ*, Санктпетербургъ 1903.
- Zal** Zaleski J., *Nazwy województwa tarnopolskiego*, Wrocław 1987.
- Źdź** *Ruś Czerwona opisana przez A. Jabłonowskiego*, Warszawa 1902, *Źródła dziejowe*, t. 18, cz. 1.

References

- Akta grodzkie i ziemskie z czasów Rzeczypospolitej Polskiej z Archiwum tzw. Bernardyńskiego we Lwowie*, red. W. Hejnosz, L. Tatomir, F.K. Liske, A. Prochaska, t. 1-24, Lwów 1868-1931.
- Atlas gwar wschodniosłowiańskich Białostoczczyzny*, t. 1-10, Warszawa 1980-2012.
- Atlas historyczny Rzeczypospolitej Polskiej. Epoka przełomu z w. XVI na w. XVII. Dział II: „Ziemie Ruskie Rzeczypospolitej”*, red. A. Jabłonowski, Wiedeń 1899-1904.
- Brückner A., *Słownik etymologiczny języka polskiego*, Warszawa 1957.
- Buchko D., Kotowych V., *Pokhodzennya nazv naselenykh punktiv Ternopil'shchyny*, Drohobych 2017.
- Czapla A., *Nazwy miejscowości historycznej ziemi halickiej*, Lublin 2018.
- Chodera J., Kubica S., *Podręczny słownik niemiecko-polski*, Warszawa 1966.
- Chuchka P.P., *Prizvyshcha zakarpat's'kykh ukrayinciv. Istoryko-etymolohichny slovnyk*, Lviv 2005.
- Guldon Z., Wijaczka J., *Skupiska i gminy żydowskie w Polsce do końca XVI wieku*, „Czasy Nowożytne” 2008, t. 21.
- Hrinchenko B.D., *Slovar' ukrayins'koyi movy*, t. 1-4, Kyiv 1907-1909.
- Humetska L.L., *Narysy slovotvorchoi systemy ukraïnskoi aktovnoi movy XIV-XV st.*, Kyiv 1958.

- Istoriya mist i sil Ukrayins'koyi RSR, Ternopil's'ka oblast'*, pid red. I.P. Kryp"yakevycha, Kyiv 1973.
- Jurkowski M., *Ukraińska terminologia hydronimiczna*, Wrocław 1971.
- Khudash M.L., Demchuk M.O., *Pokhodzennya ukrayins'kykh prykarpat's'kykh nazv naselennykh punktiv (vidantropomichni utvornyya)*, Kyiv 1991.
- Khudash M.L., *Ukrayins'ki karpat's'ki i prykarpat's'ki nazvy naselennykh punktiv (utvorennyya vid slovyans'kykh avtochtonnykh vidkompozytnykh skorochennykh osobovykh vlasnykh imen)*, Kyiv 1995.
- Koper M., *Powiat tomaszowski w pejzażu toponimicznym pogranicza polsko-ukraińskiego*, Lublin 2021.
- Makarski W., *Z toponimii karpackiej historycznego obszaru polsko-ukraińskiego: Hujsko i Wujskie*, [w:] *Toponimia i oronimia*, pod red. A. Cieślukowej i B. Czopek-Kopciuch, Kraków 2001.
- Malec M., *Budowa morfologiczna staropolskich złożonych imion osobowych*, Wrocław 1971.
- Malec M., *Imiona chrześcijańskie w średniowiecznej Polsce*, Kraków 1994.
- Mel'nychuk O.S., *Etymolohichny slovnyk ukrayins'koyi movy*, t. 1-2, Kyiv 1982-1985.
- Na styku kultur i narodów. Galicyjskie miasta i miasteczka w józefińskim katastrze gruntowym*, t. 2: *Husiatyn i Tarnopol*, oprac. V. Dolinovskyj, Kraków 2018.
- Pluskota T., *Nazwy miejscowe ziem ruskich Rzeczypospolitej XVI-XVIII w. Toponimia Ukrainy i pogranicza polsko-ukraińskiego*, Bydgoszcz 1998.
- Rąkowski G., *Podole. Przewodnik krajoznawczo-turystyczny po Ukrainie Zachodniej*, cz. 2, Pruszków 2006.
- Red'ko Yu., *Suchasni ukrayins'ki pryzvyshcha*, Kyiv 1966.
- Red'ko Yu., *Slovnyk suchasnykh ukrayins'kykh pryzvyshch*, t. 1-2, L'viv 2007.
- Rembiszewska D., Siatkowski J., *Pogranicze polsko-wschodniosłowiańskie. Studia wyrazowe*, cz. 1-2, Warszawa 2018-2021.
- Ruś Czerwona opisana przez A. Jabłonowskiego*, Warszawa 1902, *Źródła dziejowe*, t. 18, cz. 1.
- Rymut K., *Nazwiska Polaków*, Wrocław – Warszawa – Kraków 1991.
- Safarewiczowa H., *Nazwy miejscowe Mroczkowizna, Klimontowszczyzna*, Wrocław 1956.
- Siatkowski J., *Słowiańskie nazwy części ciała w historii i dialektach*, Warszawa 2012.
- Skorowidz miejscowości Rzeczypospolitej Polskiej z oznaczeniem terytorialnie im właściwych władz*, red. T. Bystrzycki, Przemyśl – Warszawa 1931-1938.
- Slovnyk ukrayins'koyi movy*, t. 1-11, red. I.K. Bilodid, Kyiv 1970-1980.
- Słownik geograficzny Królestwa Polskiego i innych krajów słowiańskich*, t. 1-15, red. F. Sulimierski, B. Chlebowski, W. Walewski, Warszawa 1880-1902.
- Słownik języka polskiego*, t. 1-11, red. W. Doroszewski, Warszawa 1958-1969.
- Słownik nazwisk współcześnie w Polsce używanych*, t. 1-10, red. K. Rymut, Kraków 1992-1994.
- Słownik staropolskich nazw osobowych*, t. 1-7, red. W. Taszycki, Wrocław 1965-1987.
- Słownik staropolski*, t. 1-11, red. S. Urbańczyk, Wrocław – Kraków 1953-2002.
- Słownik języka polskiego*, t. 1-8, red. J.A. Karłowicz, W.M. Niedźwiedzki, A.A. Kryński, Warszawa 1907-1927.
- Tokarski J., *Ilustrowany przewodnik po zabytkach kultury na Ukrainie*, t. 2, Warszawa 2001.
- Topohrafichna karta. Ternopil's'ka oblast'*, Kyiv 2004.
- Tupikov N.M., *Slovar' drevnerusskikh lichnykh sobstvennykh imen*, Sankt Peterburg 1903.
- Zaleski J., *Nazwy województwa tarnopolskiego*, Wrocław 1987.
- Zbiór dokumentów małopolskich*, wyd. S. Kuraś, I. Sułkowska-Kuraś, t. 1-8, Kraków 1974-1977.

NOTA O AUTORCE

Anna Czapla – dr hab., adiunkt, Katedra Języka Polskiego Katolickiego Uniwersytetu Jana Pawła II. **Najważniejsze publikacje: książki:** *Nazwy miejscowości historycznej ziemi lwowskiej*, Lublin 2011; *Nazwy miejscowości historycznej ziemi halickiej*, Lublin 2019; artykuły: 1. *Skąd się wzięły nazwy obecnych dzielnic i osiedli Lublina?*, [w:] *Centrum a peryferia w opisach językoznawczych*, red. F. Czyżewski, M. Olejnik, H. Pelcowa, Lublin 2016 (współautor Zuzanna Wośko); 2. *Geografia nazw patronimicznych na -ice a granice etniczne*, [w:] *Nazwy terenowe i miejscowe w przestrzeni fizycznej*, red. A. Gałkowski, R. Gliwa, Łódź 2016; 3. *Nazwy osobowe o charakterze deprecjonującym ukryte w nazwach miejscowości historycznej ziemi lwowskiej*, [w:] *Zjawisko nobilitacji i deprecjacji w języku: słowa i teksty*, red. R. Bizior-Ociepa, D. Suska, Częstochowa 2012.

ORCID: 0000-0003-4137-6031

Email: szafranek@kul.pl